

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Nők a mi ügyünkért.

Örömtől repeső szívvvel ragadjuk meg a tollat, hogy vele ezt a cikket megirhassuk. Megvalljuk az igazat, hogy bár közel öt év óta számtalan cikket irtunk szerény lapunkban, soha sem tettük azt olyan igaz örömmel, olyan igaz lelkesedéssel, mint ma.

Örömünknek okozója egy lapunk más helyén közölt levél, mely a tőlünk olyan távol eső, mégis szívünkhöz ott lakó számos lelkes hívünk útján igen közel álló Baranya vármegyéből jutott kezeinkhez s melynek írója — mint az minden sorából kitetszik — egy valóban derék s minden jó iránt lelkesedő honleány. Boldog ember az, kinek ilyen derék társnőt állított a sors oldala mellé s büszkén elmondhatja magáról, hogy valódi kincsre akadt, melyet megfizetni a világ összes gazdagságával sem lehet megfizetni. Az ilyen minden jóért lelkesedő nő az, mely a férfinak életét megédesíti, a sivár földi létet paradicsommá varázsolja s lehozza neki a földre a menyországot.

A nekünk annyira jól eső sorok egy sokat szenvedett teremtes lelkének megnyilatkozásai, egy árvának, majd özvegynek keserű panaszai előbb, de majd kifejezői annak a boldogságnak, melyet az olyan ember érez, ki az élet viharai által fölkorbácsolt hullámokon gyöngye sajkáján soká hányódva végre biztos révbe ér és sok szenvedés után megtalálja a küzdelmekben tanúsított kitartása által jól megérdemelt igaz, zavartalan boldogságot. Egy egész élettörténet az, mely annyira gyakori, hogy éppen e miatt

nem látjuk meg mert hiszen a szegények, elhagyottak tömege oly nagy, hogy abban egyeket észre sem veszünk. A szegénység, a nyomor olyan közönséges valami, a mi már hidegen hagyja a szemlélőt, csak a rang, a földi javakban való bővelkedés az, mely feltűnő s rögtön szemünkbe ötlük. Az emberben nagy mértékben ki van fejlődve az irigység s csak kevesen vannak olyanok, kik azt bár csak némileg is leküzdeni tudják, már pedig ennek a szemüvegén nézve embertársainkat, szemünk csak a jólétet pillantja meg, míg a szerencsétlenség, a nyomor mellett könnyedén elsiklik, mint olyan dolgok mellett, melyek neki semmi tápot nem nyújtanak.

Midőn az Isten megteremtette a világot, a Szentírás tanaiként előbb csak a férfit teremtette s később mondta csak: „nem jó az embernek egyedül lenni, adjunk melléje társat“ s ekkor alkotta meg a nőt, azzal a hivatással, hogy legyen hűséges társa, sőt támasza a férfinak az élet viharaiiban, megosztván azzal örömet, szenvedést egyaránt. És a világ megteremtése óta fönnáll ez a viszony a férfi és a nő közt; a fölserdült leány elhagyja mindazt, a mi neki legkedvesebb volt, el szüleit, édes testvéreit, hogy egy az előtt neki idegen férfi oldalához szegődjék s áldozza neki mind azt a szeretetet, melyet csak picziny szíve nyújtani képes, követi szíve választottját gyakran idegen országokba, ismeretlen világba, sőt nem ritkán — ha a sors úgy hozza magával — a halálba is.

Hányszor buknék el a férfi az élet küzdelmeiben, hányszor venne rajta erőt a kétségbeesés, lankadna el tetteje, ha nem lenne

ott mellette a hűséges nő segítő keze, biztató szava!

Bizon mondom nektek, kedves olvasóim, hogy nagy a nőnek az ő hatalma s gyakran fölülmulja a tetterős férfiakét is. Bizonyosság erre a történelem.

Ki nem tanulta volna gyermekkorában a zsidók hős Judithjának esetét, ki midőn már a férfiak legvitézesebbjei is kétségbe esnek hazájuk sorsa fölött, félelem nélkül behatol az ellenség táborába, megöli annak vezérét, ki hazájának romlására vezette ide seregeinek beláthatlan sokaságát? Avagy van-e olyan, ki nem halotta volna hírének az egri nőknek, hazánk története eme örök büszkeségének? Ott, hol már lankadóban volt a férfi kar, a gyöngye nő siet megmenteni a végpusztulástól városát, hazáját. És ha valamennyi vitéz cselekedetét, önfeláldozását akarnók leírni, bizon rövid lenne arra egy emberélet.

Szép és nemes szerepe van az erdészeti altiszt nevének is, szebb sok más társnőjénél. Avagy nem kell ahoz nemes önfeláldozás, ott hagyni a világ zaját, élvezeteit, ott az egész emberi társaságot, lemondani minden addigi örömeiről, gyönyöreiről s szerényen — mint a szerény ibolya a bokor tövében — meghuzódni szíve választottjával a világnak egy elrejtett zugába, hova férje szerelmes beszédén, a kis

madár csicsergő dalán kívül más hang nem hat el, ha csak nem a viharok bömbölése, melyben megnyilatkozik a Teremtő hatalmas szava, mintegy mondván: „Ne féljete! itt is veletek vagyok s örökösök fölöttetek!” És még hagyján lenne, ha jólétbe, bőségbe követné férjét s gondtalan élet várakoznék ott rá, de hát ritkán talál ott egyebet, mint az ő szerelmük gázdagságát.

Itt vár azután szép hivatás a derék nőre!

Milyen kedves kép az, midőn terhes szolgálatából hazatérő szerelmesének homlokáról letörli a verejtéket, szerelmes csókjával elsimítja a földi gondok által arra szántott barázdákat, szerény eledelükből az ő tányérjára rakja a legizletesebb falatokat s oly csábító hangon biztatgatja: „egyél még, édes!”

Azután elcsevegnek édesen, boldogan, mert hiszen egyiküknek sincs itt egyebe, mint az a másik és az a szerény házikó kedvesebb lesz nekik akkor a fényes királyi palotánál.

De nagy és nemes szerepe jutott minden kartársunk élete párjának abban a küzdelemben is, melyet azok egy jobb jövő biztosítása céljából megindítottak s mely csak akkor vezethet célhoz, ha abban mind végig kitartanak. Itt a nő buzdító, rábeszélő szava többet ér a mi minden tudományunknál, melyet számtalan cikünkbe önteni igyekeztünk. A nőnek itt nem

TÁRCZA.

Budapesti élményeim.

(folytatása).

Ilyen hatalmas étkezés után természetesen a szomjuságot is csillapítani kellett, miután pedig abból, a mi a virsliben van — pedig ugyancsak szokott néha mindenféle lenni — sammi sem származik víziállatból s így az a vizet sem kívánja, magunk és jóféle kőbányai árpáléval locsolgattuk, azt tartván, hogy a magyar ember nemzeti italára, a borra ilyen sváb eledel nem érdemes.

Eleget tévén ilyen módon gyomrunk követelésének fölcizhelődtünk, hogy nézzünk hát kissé körül ebben a nagy faluban s csakhamar ott voltunk a kerepesi út népáradatának tömkelegében. Istenem, mennyi nép! s valamennyi úgy lőt-fut, mintha az eszét keresné; csak

elvéve lát az ember egy-egy pápaszemes öreg urat gondolatjaiba mélyedve haladni; nyilván professor az ilyen, ki sehol sem tagadja meg magát.

Jószivű, kedélyes nép ez a pesti s milyen figyelmes a vidéki iránt! Hány derék fürge házi asszony olyan csábítólag hivatgatott: „tessék velem jönni!” sőt még kabátunk szárnyánál fogva is huztak s egy pár szinte össze is kapott fölötte, hogy kinek a vendégei legyünk, mi azonban nehogy bármelyik is sértve érezze magát, azzal a kifogással, hogy már van lakásunk, egyik meghívást sem fogadtunk el s tovább ballagtunk gyönyörködve az egymást érő gyönyörű kirakatokban. No de ilyen nagy vendégszeretetet csakugyan alig lehet másutt találni, mint a magyar fővárosban.

Elegáns uri emberek is akadtak, a kik látva a fővárosban való járatlanságunkat, fölajánlották szolgálatukat. Egy ilyet azután föl is kértünk, vezetne el minket valamerre, a hol jó pilseni sört mérnek. A derék úr kapva kapott az alkalmon s olyan szolgálatkészen vezetett, mintha egyéb dolga sem volna, mint

csak hivatása, de kötelessége is buzdítani, rábeszélni férjét a küzdőkhöz való csatlakozásra, mert hiszen az, mit keresztülvinni óhajtunk inkább az ők és szívük magzatjainak, mintsem maguknak a férfiaknak érdekében történik, mert a férfi míg él, edzett erejével megküzd az élet viszontagságaival s azokat legyőzni is képes, de mit tegyen a magára hagyott gyöngye nő s mit a még tehetetlenebb gyermek, kitaszítva minden támasz nélkül a nagy világ zajába?

Hozzátok fordulunk tehát, kartársaink derék nejeihez s nem csak figyelmeztetünk, de kérünk is, hogy ne engedjétek férjeiteket kivonni magukat a közjó előmozdítására irányuló küzdelemből. Vegyetek példát dicső szabadságharczunk korának nőiről, kik önzetlenül lemondtak legkedvesebbjeikről s maguk küldték azokat a szinte bizonyos halálba akkor, midőn egy közös szent cél küzdelmébe szöllította őket a közös anya, a haza.

Mi is egy közös anyát akarunk teremteni akkor, midőn nyugdíjegyületünk megalakításán fáradozunk. Ez a közös anya lesz majdan hivatva titeket s gyermekeiteket ölelő karjaiba fogadni akkor, ha majdan gyászos özvegységre, árvaságra juttok.

Pártoljátok tehát egyesületünk eszméjét s pártoljátok az azért küzdő szerény lapunkat is, hiszen oly csekélység az, mit erre áldoznotok

kell! Bizon két tyuk évi tojása majdnem elég mindkettőre s ezekből a tojásokból ki fog kelni a ti jobb jövőtök!

Erdősítési jutalmak.

Azokban az úgynevezett régi jó időkben, midőn még szeretett hazánkat tejjel-mézzel folyó országnak, második Kánaánnak méltán nevezték, nagy részében rengeteg őserdők borították, köztük akárhány olyan, melynek belsejét alig taposta emberei láb, hanem a helyett vigan lakozott és szaporodott benne a különféle hasznos és dűvadak sokasága. Aligha csalódunk, ha az erdőmentes és mezőgazdasági mívelés alatt állott vidékek rendkívüli termékenységet éppen az erdők sokaságának tulajdonítjuk. Mig egyrészt az erdőség nagy mértékben elsősegíti a csapadékot, addig másrészt a felhőkből alá zúduló víztömeget fölfogja sűrű lombjaival, feltartóztatja rohamos folyásában, megakadályozván ez által az árvizeket.

Az ország lakosságának szaporodásával s a civilizáció terjedésével, kivált pedig a szállítási eszközök tökéletességével a rengetegek mind jobban fogytak, a tulajdonosok kapva-kaptak az alkalmon, hogy erdejükből, melynek eddig vadászaton, legeltetésen és a saját faszükséglet fedezésén kívül egyéb hasznát alig látták, kivegyék a vámot s megkezdődött az erdők irtása, arra azonban, hogy a hiányt pótolni is kellene, alig gondolt valaki.

Pusztult az erdő, szaporodtak a kopárrá vált térségek s arányban ezzel a pusztulással szaporodtak az árvízveszedelmek s alig mult el, év, melyben néhány

a mi szolgálatunkra állani. Csakhamar ott ültünk a habzó cseh ital mellett, szeretetreméltósága azonban még ezzel sem ért véget, hanem még egyéb szórakoztatásunkról is gondoskodott. Elővett ugyanis egy darab zsineget, azt két-háromrét meghajlítva fogadást ajánlott, hogy nem találjuk el, hol a zsinór vége, miután pedig olyan magyar ember alig akad, ki a fogadást visszautasítaná, addig huzogattuk a zsineget, míg mind egyikünknek eluszott vagy egy-egy forintja. No e nélkül ugyan meg lehettünk volna.

Tudatlanságunk érzete annyira bántott, hogy csakhamar fölczielődöttünk s folytattuk a város megsemlélését.

Milyen gyönyörű paloták! Némelyik olyan magas volt, hogy a nézésit háromfelé osztottuk föl, mert egy ember szeme bele fáradt volna.

— Gyerünk — mondok — fiuk a Kossuth apánk utcájába s nézzük meg annak a Dréher úrnak a házát, a mit mostanában el akarnak tölteni. Sokat olvastam én erről az ujságokban, hadd lássuk hát, hogy milyen alkotmány.

Egy jó úr hamar oda is igazított és megmutatta azt a palotát. No tegye bolonddá az öregapját, a ki akarja, de ne minket, ezt ugyan el nem töljték pestiek, ha akármennyien vagytok is; még a rátótiak sem tudnák megtenni, pedig azok köztudomás szerint eltölték egyszer már a templomjukat.

Elkedvetlenedve, hogy az ujságok már nálunk is így el akarják bolondítani a világot, tovább ballagtunk s bizon öreg dél lett, mikor egy kis liget-féléhez értünk a mire azt mondták nekünk, hogy az az Erzsébet sétatér.

No itt jó lesz egy kicsit leheveredni a fübe — mondok, abban hitben, hogy ezt itt is úgy meg lehet tenni, mint otthon a védkerületben, pedig dehogy lehet! Éppen azon a helyen, a melyet erre kiszemeltünk, ott volt egy tábla s azon ilyen fölirak: „A pázsitra lépni tilos,“ akár csak nálunk a „tilos a legeltetés“ táblák. No így hát a heverésből nem lesz semmi, egy azonban bizonyos, hogy ez a táblácska csinosan van kállitva. Kíváncsi voltam rá, hogy hol készülhetett s az alján

falu vagy város ádozatukul nem eset volna s tudja Isten, hova jutottunk volna még csak pár évtized alatt is, ha végre a törvényhozás nem intézkedik arról, hogy ennek az oktan, rabló gazdaságnak gát vettessék. Megalkották 1879-ik évben az erdőtörvényt s ezzel megvetették alapját a rendszeres erdőgazdaságnak is.

A törvény míg egyrészt a még meglevő erdők helyes kezeléséről intézkedik, addig másrészt megrendeli a kopár területek befásítását is. Az államkincstár maga jár elől jó példával, midőn nem csak a saját kopár területeit beerdősíteni igyekszik, de gondoskodik arról is, hogy hasonló hasznos munkálkodásukban a magán birtokosokat, első sorban pedig a községek és más közbirtokossági testületeket elősegítse, évenként a csemeték millióit bocsátván rendelkezésükre részint teljesen díjtalanul, részint pedig elenyészőleg csekély ár mellett. Az, ki valaha csemeték tenyésztésével vesződött, tudni fogja, hogy milyen nagy jótétemény ez s azok, kik abban részesülnek, valóban hálára lehetnek kötelezve a róluk atyailag gondoskodó földi hatalom irányában.

A kormány azonban még itt sem állapodik meg, hanem az országos erdei alapból még külön jutalmakat is osztogat. Lapunk múlt számában közöltük a földmívelésügyi m. kir. ministerium erre vonatkozó pályázatát.

Midőn ennek a cikknek a megírásához fogtunk, nem az volt célunk, hogy akár az erdőségek rendszeres kezelésének, akár pedig a kopárok befásításának hasznosságát vagy fontosságát vitassuk és bizonyítsuk, mert hiszen ezek mind nem egy kis hirlapi cikk szűk keretébe vágó dolgok, hanem az előbb említett pályázatra akartunk néhány szerény megjegyzést tenni.

A pályázati hirdetményben ugyanis 18 különféle

jutalomról van szó, melyeket az országos erdei alap bizonyos kopár területek beerdősítéseért az arra érdekeseknek kioszt s ez utóbbiakra részben az erdősítés költségeit viselő erdőtulajdonost, részben pedig az erdősítést teljesítő erdőtisztet tartja érdemesnek.

Nem fér kétség hozzá, hogy a kopár területeit beerdősítő birtokosnak ez a munka nagy költségébe kerül, de hát a mit ezen a téren tesz, abból első sorban neki vagy majdan utódainak lesz haszna s bár műve némileg az ország közgazdasági felvirágzását is elősegíti, azért mégis elégnék tartanók részére egy-egy elismerő okiratot vagy valamelyes érmet, melyek bármelyikének talán ő maga is jobban megörülne, mint annak a pár forintnak, mely nála esetleg nem is nagyon számot tevő.

Az erdőtiszt jutalmazása már inkább indokolt, mert hiszen ez rendesen elég szerényen van javadalmazva s így bizon rá fér egy kis mellékes kereset, meg azután eleget is fáradozik, kifejtí tudását és a munka sikerében bizonyára nem csekély része van.

A jutalmak kiosztásánál azonban megfélekeztek egyről, kire pedig első sorban kellett volna gondolni s ez az — erdőőr.

Nem vélünk szerénytelenek lenni, midőn azt állítjuk, hogy az erdősítések sikeréből az oroszánrészmajdnem kivétel nélkül az erdőőrt illeti.

Az erdőtiszt gyakran már azzal is megelégszik, hogy az erdősítésre vonatkozó parancsot kiadja alant as erdőőrnek, talán még a területet is kitűzi, a munkát egyszer-kétszer megvizsgálja, ezzel azonban már rendesen be is fejezte ezen a téren a működését, de hát ennél többet alig is tehet, mert hiszen ebben a mai bürokratikus világban, hol minden a papiroson kezdődik és azon is végződik, neki majdnem összes idejét

csakugyan oda volt írva apró bötükkel a gyáros neve: Winkler Gusztáv Szászsebesen. Nyomban megfogadtuk, hogy a tilalmi táblákat ezentul csak ennél fogjuk megrendelni.

Ha már heverészni nem lehet legalább ülünk le egy kicsit, mert bizon a sok kószálásban ugyancsak elfáradtunk; van is itt pad elég. Oda mentünk a legközelebbihez, rajta állt a készítőjének neve és „3 krajcsár;“ no ez ugyan nem drága lóca, nyilván a közjó érdekében csinálták ilyen olcsón, gondoltuk s letelepedtünk rá, de bezzeg, alig hogy leültünk, már jött egy vén mámi s aszongya, hogy „kérem fizetni.“ Mi a tatár? hát itt az emberrel még az ülést is megfizettetik? Mit volt mit tenni, szégyen szemre nem akarván elmenni, kiszorítottunk fejenként 6 fillért, de szó nélkül ezt még sem akartam hagyni s oda szóltam az öregnek:

— No mámi, gyűjjön el az én védkerületembe s ülhet ott ingyen annyit, hogy akár a pulykatojást is kikölténé.

Az ebédre szánt forintjainkat a zsinór vége vivén

el szívesen vettük egyik társunk ajánlatát, ki az ismert példabeszédet: „téli kenyeredet, nyáron gunyádat ne hagyd el“ megfordítva is alkalmazta s vadásztáskájából sorba elővette a jó házi füstölt kolbászt és hájas pogácsát.

Jo étvágygyal fogyasztottuk a kitűnő eledelt, mert csakhamar egész sereg bámulónk akadt, mintha csak medvetánczoltatók vagy egyéb komédiások lettünk volna.

Miután így kielégítettük farkas étvágyunkat, kiválasztottam magamnak egy urat a báméskodók közül s tisztességtudóan megkérdeztem tőle:

— Kérem szeretettel, hun mérik itt a bort?

— Abort? ott! — mondta nagy szolgálatkészséggel rámutatva egy közeli hetivásáros tér közepén levő faalkotmányra. No ebben a sátorformában talán nem is lesz olyan nagyon drága az ital, mint a finom vendéglőkben, gyerünk oda.

Fölczihelödtünk s megindultunk. Hm! csodálatos egy csárda ez — gondoltam magambam — sehol egy

az irodai munkák nagy halmazának kell szentelnie. Ennek ellenében az erdőörnek az erdősítési munkáknál elejétől végig résen kell lenni s hetek, nem ritkán hónapok is eltellenek addig, míg családja tűzhelyéhez térhet. A csemeték kiemelése, csomagolása, szállítása, az ültető lyukak készítése, a csemeték elültetése mind olyan munkák, melyeket neki egy pillanatil sem szabad felügyelet nélkül hagyni. Az ő kötelessége a munkások fölfogadása, a velük való veszekedés, czivódás, béreik elszámolása. Midőn más ember s maga az erdősítést végző munkás is pihenőre tér, neki még akkor kell a napi munka eredményét számba venni s arról jelentését elkészíteni s csak mikor ezt is elvégezte, hajthatja le fejét rövid pihenőre; rövidre mondjuk, mert hiszen ismét ő az, kinek először kell talpra ugrani s a munkásokat a munka megkezdésére serkenteni.

Vajjon ez a sokoldalú tevékenysége és fáradozása nem teszi érdemessé az erdőört is arra, hogy bármiféle jutalmak kiosztásánál érdeme szerint róla is gondoskodva legyen? Avagy talán az erdőörök jövedelme olyan fényes, hogy bármely mellékes keresetre nem szorulnak? Bizon, bizon néhol még tán az alamizna is elférne némelyikükre.

Midőn erre az irányadó körök figyelmét felhívjuk, egyuttal kérjük, hogy leghivebb szolgálát sem hagyják cserben, hanem ott, hol van igaz érdem és van miből, azt szinte méltassák megfelelő jutalomra.

flaskó vagy más czégér rajta, de hát talán itt már ez a szokás és különben is a jó bornak nem kell czégér. Egyszer csak az egyik pajtás, ki valamely tolnai sváb faluból került föl, elneveti magát.

— No ugyan jó helyre igazított minket az a fránya német! Nézzétek csak, mi van erre írva.

Oda néztünk a mutató ujja hegyének irányába, hát látjuk, hogy öreg bötükkel oda van pingálva:

Abort.

— Hát osztán mit mutat az az írás? — kérdeztük tudós barátunkat.

— Azt jelenti, hogy ez olyan hely, a hová az ember nem inni, hanem csak ivás után szokott menni.

— No akkor hagyjuk mi csak ezt a vendéglőt a a mi németünknek — szoltam elkeseredve.

Sarkon fordultunk és elmentünk a legközelebbi sarokra, még ott is a pinczébe; nem volt ugyan abban hordó egy sem, de hát azért bort kaptunk benne eleget, jó drágát és elég rosztat, de hát mit tehettünk egyebet, megittuk azt is, azt tartván szemünk előtt, hogy a hol ló nincs, ott a számár is jó, én azonban megfogadtam, hogy soha többé nem kérdezem német embertől, hol méri a bort. Tegye máskor lóvá a nagyapját, de nem engem.

(folytatása következik)

LEVELEZÉS.

Rác-Töttös 1899 július 25-én.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Nem tudom, hogy szerény szoraimmal teszek-e szerkesztő úrnak némi szolgálatot, vagy csak terhelem az átolvasásával, de ha az első eset áll fenn, úgy szívesen fogok jövőre is szerény tehetségem szerint munkálkodni, (Mindig igen szívesen látjuk s köszönjük derék buzgóságát. A szerkesztő.)

Itt küldött pár sorban életem tükrét óhajtom kedves társnőim elé állítani hogy az én szomorú multamon okulva, jobban siessenek ők is a szerkesztő úr hívó szavai után.

Igen tisztelt olvasótársnőim!

Abban a véleményben, hogy becses lapunkat nem csak a férfiak, de azok hitvesei is figyelemmel olvasgatják, itt fordulok szavaimmal kedves olvasó társnőimhez s kérem, hogy azoknak csekély figyelmet szentelni szíveskedjenek. Életem története röviden a következő:

Hat éves leányka voltam, midőn jó atyám örökre lezárta szemeit s jó édes anyámat gyászos özvegyiségre, magamat és Eleonóra nővéremet pedig keserves árvaságra juttatott. Abban az évben még nagy éhínség is uralkodott vidékünkön. Óh, be sokszor is mondta jó anyánk: „gyermekeim, bizon soha sem gondoltam volna, hogy milyen keserű az özvegyek kenyere! Bár annyit hagyott volna édes atyátok, a mennyi a mindennapi kenyérre elég lenne: a hozzávalót és ruhácskáitokat csak megszerezném valahogy. Vajjon megháláljatok-e valaha az én fáradozásomat?”

Bizon nekünk még akkor alig volt fogalmunk arról, hogy mi a hála, de hát azért csak igennel feleltünk.

1871-ben beadott édes anyám a baranya — sellyei iskolába s itt is végeztem tanulmányaimat feledhetlen jó tanítóm Gyulay György atyai keze alatt. Az iskolában mindig szorgalmas voltam, miben nem csak édes anyámnak tellett öröme, de igyekeztem föltűnt az uradalmi tisztartó úrnak, majd később Draskovits Júlia kegyelmes grófnőnk ő méltóságának, ki ekkor édes anyámnak 100 frt segítséget juttatott.

A sellyei főerdész úr anyagi jóságu neje magához vett s gyermeke nem lévén, egész szeretetével elhalmozott és szép kézi munkákra tanított. Ez volt tán életemnek legboldogabb szaka, de sajnos, nem tartott soká. 1880-ban édes anyám megbetegedett s nővérem kénytelen volt szolgálatba állani és csekély béréből minket segíteni, én pedig anyámnak kórágához siettem s őt gyermeki szeretetem egész hevével ápoltam.

1881-ben talán inkább szerencsétlenségemre, mint szerencsémre őt kérőm volt s az egész városban híre volt, hogy annak a szegény Lang leánynak mennyi

kérője akadt, holott még az a nyomorult anyja is él. Én természetesen őszintén szoltam tisztelőimhez: „uram az ön személye ellen nincs kifogásom, de hát láthatja, hogy édes anyámat míg él el nem hagyhatom.”

Az öt kérő közt azután akadt egy, a ki kinyilatkoztatta, hogy szívesen magához veszi anyámat is és eltartja halála napjáig megpanaszolatlan kenyerén. Ez győzött s dacára annak, hogy akkor még hiréből sem ismertem a szerelmet, kezemet nyújtottam, csak hogy jó anyámnak gondtalan életet biztosítsak.

Alig kerültünk azonban össze, csakhamar megkezdődött a szemrehányás, hogy mennyi a veszélyes szegény anyámmal, ő bizon nem tartja s ekkor ettük csak az igazán keserű kenyeret, én is, anyám is. Azért áldoztam hát én fel 15 éves viruló ifuságomat egy nálamnál kétszerte idősebb férfinak, hogy elszakítva anyámtól gyöngé szívemet össze zúzza?

Ha boldogult édes atyánk csak 150 forint nyugdíjat biztosított volna is számunkra, meg lettünk volna mentve a keserű kenyértől, mert bizon nincs keserűbb mint a más kenyere. Szinte Isten áldásának vettem, midőn a könnyörülő halál megszabadította jó édes anyámat az élet keserűségeitől, engem azonban itt hagyott keserű bánatommal s 17 éves koromban született kis gyermekemmel, mely azonban csakhamar követte a sirba anyámat. Következő évben a férjem kezdett betegeskedni s egy évi szenvedés után ez is meghalt engem másodszülött gyermekemmel 19 éves koromban minden támasz nélkül a legszomorubb özvegy-ségben hagyva.

Fölserdültem jötevőim házában mint a gondosan ápolt virág s most egyszerre ki lettem lökve a nagy világba apró gyermekemmel. Hogy fogok már most megélni?

Az első hetet nővérem házában töltöttem s még tán a másodikat is, de hát ő is férjével együtt szegény sorsban volt s éreztem, hogy már terhükre kezdünk lenni.

Nővérem sürgetett, hogy adjam gyermekemet dajkaságba s nézzek valami kereset után.

— Istenem! — sóhajtottam — hová legyek én ilyen megtört szívvvel, hiszen még csak dolgozni sem tudok és hogy bizzam beteges árva gyermekemet idegen kezekre?

Nővérem azonban csak tovább is biztatott, hogy hiszen mások is úgy tesznek s én belátva, hogy kettőnknek ő sem tarthat el, végre is engedtem unszolásának s ugyanazzal a nővel, mely régebben nálunk volt szakácsné, a nagyvilágba mentem, hogy magamnak és szegény árvámnak a kenyeret megkeressem. Hogy mily vérző szívvvel bucsuztam el szeretett magzatamtól, azt csak az képes fölfogni, kit már hasonló csapás ért, de másnak arról alig lehet fogalma.

Vajjon ilyen mult után nem kötelességem, hogy szívvvel-lélekkel pártoljak egy olyan egyesületet, mely hivatva lesz az özvegyeket és árvákat az enyimhez hasonló sorsból megmenteni?

Őszintén kérem tehát összes olvasó társnőimet, hogy kedves férjeiket igyekezzenek a nyugdíj egyesület ügyének megnyerni s így a saját és gyermekeik jövőjét biztosítani. Alig hiszem, hogy akadna olyan köszívű férj, ki szép szavaikra és az én szomorú példámon okulva meg ne indulna.

A sok szenvedés után hála Istennek ismét boldog vagyok, mert 10 évi szomorú özvegy-ség után ismét egy derék férj oldalára kerültem, ki teljes odaadással törekedik jövőm biztosításán.

Polcz Józsefné szül. Lang Juliánna

Különfelek.

Honvédőrmester egy asszony ellen Szegedről írják, hogy a szabadki sugár-uton Habermüller János honvédőrmester megtámadott egy fiatal asszonyt a lakása előtt. Az asszony rémülten csöngetett be, amin az őrmester anynyira felbőszült, hogy egy párszor megütötte az asszonyt s bajonettet rántott, hogy leszurja. Szerencsére akkor jött ki a kapun az asszony férje, ki mellbe ütötte hirtelen a támadót. Az őrmester megfutamodott. A nyilván részeg katona ellen megindították a vizsgálatot.

Gyilkos gyermek. Nagy részvétet kelt egy kis gyermek halála most Battonyán. Egy hat éves és egy nyolcz éves gyerek együtt játszadozott. A nagyobbik indítványára Goliáthot és Dávidot játszottak és hiven a biblia megfelelő fejezetéhez, a nyolcz éves gyerek, aki Dávid szerepét töltötte be, egy parittyakővel úgy ütötte homlokra a 6 éves kis Goliáthot, hogy az menten összeesett. A gyermek agyrázkodást szenvedett, ágyba esett s virradóra meghalt. A megrendítő szerencsétlenség ügyében a hatóság megindította a vizsgálatot.

A megkinzott gyermek. Az aradi és csanádi egyesült vasutak műhelytelepén a vasut vizsgáló lakatos a egy podgyázkocsi bezárt fülkéjében guzsbakötött, ájult gyermekre bukkant. Az elkéült és kinoktól elcsigázott gyerek Máris Sebők pályafelügyelőnek a tehénpásztor. Szombaton egy eddig ismeretlen férfi a kis fiut, a miért egy podgyázkocsi fékperronján állott, szíjjal guzsbába kötötte egy sarokba dobta s rázárta az ajtót. Szombaton éjjel és vasárnap egész nap étlen-szomjan. szörnyű kinok közt, fuldokolva feküdt a szerencsétlen gyermek folytonos ájulásban, míg hétfőn rátaláltak. A kis fiu most súlyos betegen fekszik, a brutális, lelketlen gyermekkinzót pedig a rendőrség keresi.

A csendőr fegyver. Véres epilógusa lett annak a verekezésnek, melyet a zsadányi és csányi legények rögtönöztek a zsadányi korcsma ivójában muzsikaszó mellett. Leány forgott szóban s nézeteltérés támadt a két falu legénysége közt. A zsadányiak voltak a győztesek mert a csányiakat kiverték a faluból. A Hernád hidjánál visszafordultak azok, ismét megkezdődött a szörnyű harcz. Ekkor már megérkeztek a csendőrök, akiknek nem használt figyelmeztető, sem parancsoló szavuk. A legények szembeszálltak a csendőrökkel. A csendőrök lőttek tehát s a Kropacsek-golyó pusztított. Három ember halálosan megsebesült, köztük legsúlyosabban Szilágyi János husz éves legény, ki halálán van.

A próba egér. Ismeretes, hogy a bányakatasztró-főknál a munkásokat nagyjából a szénoxid öli meg és nem a robbanás ereje. John Haldane, az oxfordi egyetem tanára most azt a fölfedezést tette, hogy a kisebb meleg-vérű állatok sokkal hamarabb pusztulnak el a szénoxid következtében, mint az emberek. Így például egy egér legfeljebb három perczig él olyan mennyiségű szénoxidban, amennyiben az ember egy jó félóraig is élélhet. Ezért tehát azt ajánlja Haldane, hogy a bányászok a biztonsági lámpa mellett egy egérrel is vigyenek le magukkal a tárnákba, akkor aztán kevesebb lesz a szerencsétlen halál.

Kacsák Chinában. A chinai birodalomban több kacsá van, mint a világ többi országaiban együttvéve. Minden parasztnál található, minden országuton lehet látni, minden város utcáiban, minden tó, folyó, patak hemzseg tőlük, sőt minden chinai csónakban van egy néhány. Számátlan kacsá-költő intézete van Chinának, amelyek közül sokan 50.000 kacsát szállítanak évente a piacra. Szózt és füstölt kacsák és kacsá tojások a birodalom egyik fő tápláléki cikkét képezik, a chinaik a kacsatojást, mint a régi egyiptomiak a tyuktojást, kemenczében vagy szemetben költetik ki. A kacsaseregeket kicsi csónakokon a sík tengerpartra viszik és ott őrzik, ahol osztrigát, kagylót és tengeri bogarakat találnak. Minthogy több jármű-csónak kacsákkal van együtt, a különböző csordák persze összegyűlnek; de ha egy Beken-re ütnek, mindig egyik banda a saját csónakához siet. Ily nagy kacsahajók a cantoni folyón sok ezer kacsát tartalmaznak. Korán reggel kihajtják a kicsi állatocskákat, a melyek aztán egész nap a vízben uszkálnak; de ha este a hajó gazdája a hajóról leereszkedik és a nagy csemetéivel harangozik, gyorsan hozzá usznak és minden oldalról a hajóhoz tolnak, hogy legelőnek jussanak a hajóra, mert az utolsó csónak maradt állatok rendszerint verést kapnak. Ime a kacsá „lelki-élete.” Amerikában is csodálják a kacsák esztét. Ott nagyban üzik a Canoas-baks (vadkacsá) vadászatát; a kacsák, amelyeknek nagyon jó hallása és kitűnő szeme van, a legcsekélyebb neszre, egy vadászsapka vagy puska-cső pusztá látására azonnal seregestül elmenekülnek.

Meddig él a pápa? A pápa minap kihallgatáson fogadta Mazzoni dr.-t, a ki márcziusban megoperálta. Az orvos ezelőtt három héttel vette le az utolsó kötést a pápa sebéről, mely már teljesen behegedt. A kihallgatáson beszéd közben, megkérdezte a pápa az orvost, hogy ugyan hány esztendeig élhet még.

— Én azt hiszem, biztosan állithatom, hogy szent-séged száz esztendősnél öregebb korában hal meg — válaszolta Mazzoni dr.

— Ezt mégis sokallom, felelte a pápa. Kitűnően érzem ugyan magamat és teljesen rendelkezem szellemi erőmmel, úgy, hogy ötven év előtti nevekre és dolgokra is emlékszem. de tovább élni egy évszázadnál, ezt mégis sokallom.

Mesterséges cukor. A vegyészek nagyban fáradoznak azon, hogy a cukrot olcsón, mesterségesen előállítsák. Liosze A. német vegyésznek ez a nagy földadat állítólag teljesen sikerült, még pedig a villanyosság segítségével. A kísérlethez légeny és szénoxidot használt. Ezek a testek azokat az anyagokat, jobban mondva azokat a molekulákat tartalmazzák, melyekből a cukor áll.

A szegény zsellér végrendelete. Orosházán meghalt Tar István, egy szegény zsellér-ember. Legalább

ennek tartotta mindenki és így érthető föltűnést kelt a végrendelete. Tar István minden vagyonát jótékonycélra hagyta. Ötezer forintot az Orosházán létesítendő Kossuth-szoborra hagyott, néhány hold földjeit pedig az egyháznak hagyta. Nagyobb alapítványt kapott tőle a polgári iskola és a munkások, Ápolójának, a ki betegségében mellette volt, ezer forintot hagyott.

A szabó szerencséje. Regénybe illik az a történet, amit Lütz szabómester, akinek talán tíz év előtt Nagy-Konarczynban volt műhelye, irt egy budapesti posztó nagykereskedőnek. Ez a szabómester annak idején tetemes adóságok hátrahagyásával megszökött. Biztosra vették, hogy Amerikafelé vette az útját. Lütz a posztónagykereskedőnek 1900 forinttal volt adósa. Ez beperelte de az idéző végzés már nem találta itthon s a keresdő le is mondott már a követeléséről. Most azután a legnagyobb meglepetésére a pénz kamatostul együtt megkapta az adósától, aki a következő levélben írja meg a históriáját: „A szerencsétlen viszonyok arra kényszerítettek, hogy megszökjem. Amerikában sem ment jól a dolgom, annyit azonban mégis megkerestem, hogy valahogy fenn tudtam tartani a családomat. A múlt év őszén jelen voltam egy evezős-regattán. Két csónak összeütközött s utasaik a tengerbe estek. Jó uszó vagyok, így pillanat alatt ledobtam a ruháimat s a vízbe ugrottam. Két fiatal embert szerencsésen megmentettem, csak egyikük volt még hátra, aki kétségbeesetten küzdött a habokkal. A gallérjánál fogtam s nagy erőfeszítéssel partra vittem. Élettelen volt már, de sikerült eszméltre hoznom. Lakásomra vittem s az ágyba fektettem. Már egy óra múlva a hirdető-oszlopokon ott olvashattunk egy falragaszt, amely szerint egy milliomos egyetlen fia a regattánál vízbe esett s valószínűleg meg is halt. A szülők díjat tűznek ki fiuk holttestének föl kutatására. A feleségemnek rögtön az eszébe jutott, hogy hátha a nálunk fekvő fiatal ember a milliomos fia. Mikor egy idő múlva felébredt s teát ivott, a nevét kérdeztem tőle s — képzelheti az örömet — ő volt a keresett. Szülőit rögtön értesítettem. Csakhamar nálam voltak. A viszontlátás szivettépő volt. Mindent körülményesen el kellett mondanom. Nagy összeg pénzt ajándékoztak s a legelőnkebb utcán fényes üzleti helyiséget. A leggazdagabb emberek lettek az állandó megrendelőim, úgy hogy az üzletfeleim köre meghaladja a száz német mérföldet s kétszáz ember dolgozik az üzletemben.

Rablóvilág Zalamegyében. A régi rablóvilágra emlékeztet az az eset, amelyről a Hazánk tudósít. M hó 18-án a pölöskei kasznárhoz rablók állítottak be s elvittek onnét több ékszer és nagyobb összeg készpénzt. A csendőrség nyomozási adatai arra engedtek következtetni, hogy a rablást a gálos-pusztai kanász követte el. Tegnapelőtt a csendőrök megszállották Gálos-pusztát, hogy a kanásznál házmozást tartsanak. Egyszerre előtermett valahonnét a gyanúsított kanász, s e szavakkal: „kutyák, nem félek ám tőletek, ha mindjárt tízenketten vagytok is!” rálőtt az egyik csendőrré. Ezután a kt mögé vonult honnét revolveréből még több lövést tett, míg végre az egyik csendőr golyója őt szíven találta. A kanász első lövése az egyik csendőrt találta, golyója a bordák közt hatolt a testbe s a háton a bőr alatt akadt meg. A csendőr élet-halál között fekszik. A harcz után a kanász lakásán megtalálták az ékszereket.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhrádszky Emil.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherceg udvari mesteri hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpallal bélelt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt hogy annak a mintájára készítsenek másikat. asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipőszéknél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfélelők voltak a szaloncipők. Zágráb, 1898. július hó 8-án. KRAHL, huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhan járok; megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.
tisztelő híve WEKERLE SÁNDOR

Nines többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat az izzadástól

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságn 1 fnt 20 kr. egyszerű 60 kr. homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Erdéseknek 10% árengedmény.

Kapható kizárólag az Asbestárú-gyár betéti társaság.
Budapest, VI., Szivátsa 18.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégétől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894. évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos úton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállító. Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.